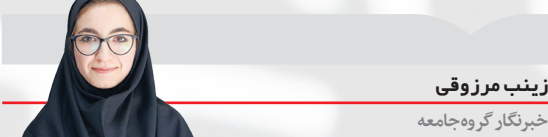

شرکت متا با راه‌اندازی «تردز» می‌خواهد «توییتر» را زمین بزند

جنگ جهانی شبکه‌های اجتماعی

زینب مرزوقی

خبرنگار گروه جامعه

صبح پنجشنبه که بیدار شدم با خیال انبوهی از سلام و خوشامدها در استوری کاربران اینستاگرام مواجه شدم. ظاهرا یک سوشال‌مدیای جدید بود که زیرمجموعه شرکت بزرگ متا معرفی شده. قطعا شما هم با چنین چیزی مواجه شده‌اید. از آنجا که ظاهرا تردز زیرمجموعه مناسمت، بدون هیچ کد دعوت و اطلاعات خاصی اجازه ایجاد حساب کاربری داده بود و تنها با چند کلیک، کاربران اینستاگرام با همان نام کاربری اما در یک شبکه اجتماعی دیگری عضو شده بودند. فهمیدن همین امر، کنجکاوی‌ام را برای ساخت یک اکانت در این شبکه اجتماعی برانگیخت تا من هم هرچه بیشتر در تنهایی عصر مدرن و تکنولوژی غرق شوم. ساختن اکانت در تردز، از آنچه فکرش را می‌کردم هم راحت‌تر بود. بدون هیچ توضیحی، به‌راحتی اجازه می‌داد تا از توضیحات و تصویر صفحه اینستاگرام‌کم برای این شبکه هم دسترسی پیدا کنم و دیگر نگران معرفی خودم در فضای جدید سوشال‌مدیا نباشم. در مرحله بعدی، دنبال کنندگان اینستاگرام‌را که از قضا در همین شبکه اجتماعی صفحه داشتند هم معرفی کرد و رفته‌رفته دوستان‌م‌بی‌هیچ دردسری افزوده شدند. اجازه کوتاه‌نویسی به کاربر در تردز، بی‌هیچ عکسی شبیه به توییتر بود و به اشتراک‌گذاری عکس و فیلم هم شبیه به خود قابلیت اصلی اینستاگرام. فضایش اما بیشتر یادآور فیسبوک است. براساس گزارشی از رویترز ظاهرا شبکه اجتماعی شرکت متا در همان چهار ساعت اولیه توانسته است پنج میلیون کاربر را به خود جذب کند. تردز اجازه نوشتن ۵۰۰ کاراکتر، انتشار فیلم تا پنج دقیقه و منشن‌گذاری و بازنشر متن دیگر کاربران را به مخاطبان این شبکه اجتماعی می‌دهد. اما

قسمت جذاب این موضوع برای اغلب کارشناسان و خود کاربران، آسانی ایجاد حساب کاربری و در تکاپو نیافتن برای جذب مخاطب است، یعنی فرد به‌راحتی می‌تواند دنبال کنندگان اینستاگرامش را در تردز هم داشته‌باشد و دیگر لازم نیست که یک حساب کاربری کم‌کم در تردز رشد کند.

گفته می‌شود شرکت‌هایی مانند اچ‌بی‌او و تفلیکس در همان دقایق ابتدایی عرضه این شبکه اجتماعی، حساب کاربری باز کرده‌اند. تردز از سوی ایرانی‌ها و حتی رسانه‌ها در همان روز عرضه، مورد اقبال واقع شده و خبرگزاری‌های معتبری به ساخت اکانت کاربری و انتشار اخبار در فضای تردز در همان ساعات پرداختند. رویترز در گزارشی که ذکر شده، برای تردز از ترکیب واژه «قاتل توییتر» استفاده کرده و گفته است که تحلیلگران حوزه فناوری اطلاعات تردز را قاتل توییتر می‌دانند و رشد و اقبال سریع تردز، توجه سرمایه‌گذاران این حوزه را به خود جلب کرده است.

کارشناسان جهانی حوزه فناوری اطلاعات معتقدند که شیطنت‌ها و جدی نگرفتن مسئولیت‌مدیریت یک شبکه اجتماعی مانند توییتر توسط ایلان ماسک، متا برای عرضه چنین شبکه‌ای در سوشال‌مدیا سوق داد و عرضه تردز یک دعوا و کل‌کل در این فضا، میان ایلان ماسک و زا‌کرب‌رگ به حساب می‌آید. به‌هرحال عرضه شبکه‌های اجتماعی جدید نشان داد که روزهای اول، کاربران تب‌وتاب یک فضای جدید در شبکه اجتماعی را دارند ولی کم‌کم این هیجان فروکش خواهد کرد. اقبال‌ها کمتر خواهد شد و تنها تعدادی از کاربران با تجربه یک فضای جدید خودشان را وفق خواهند داد. درست مانند کلاب‌هاوس یا بلواسکای. البته روند ایجاد حساب کاربری در این دو شبکه اجتماعی کاملا متفاوت با تردز بود و هوشمندی زا‌کرب‌رگ در قفا در پیش بردن حساب کاربری تردز، استفاده از حساب اینستاگرام بود. اما این واقعیت هم وجود دارد، فضای جدیدی مانند

چرا تردز فضایی متفاوت است؟

صحیت کنند و در رابطه با آن فیلم یا عکس یا ویدئو نشر دهند. این فرصت در اختیار تعداد زیادی از کاربران اینستاگرام اکنون قرار داده شده و نمی‌توان گفت قرار است از این طریق توییتر به زمین زده شود، چون مدل و قابلیتی که ارائه شده، متمایز است. از طرف دیگر هم نمی‌توان گفت که قرار نیست هیچ یوزری جذب کند، چراکه درحال استفاده و بهره از اندوخته یوزرهاست و در لحظه توانسته از کاربران یک سوشال‌مدیا برای یک سوشال‌مدیای دیگر استفاده کند. این ابزار هم به متاگروپ بسیار کمک کرده که اگر اثری داشته باشد، خودش را به‌وضوح نشان دهد. شاید اگر اینکار را انجام نمی‌داد و یوزرها را به سمت تردز سوق نمی‌داد، می‌توانستیم بگوییم اقبال آنچنانی رخ نداده اما می‌بینیم همین الان ایلان ماسک ممکن است اقداماتی انجام دهد یا چه‌بسا هم اقداماتی انجام داده. در رابطه با محدودیت‌هایی که در هفته‌های اخیر

کلاب‌هاوس با قابلیت‌هایی که عرضه کرد اما باز هم اشتیاق کاربران نسبت به آن فروکش کرد. به‌هرحال درنهایت مخاطبان خاص خود را پیدا کرد و طرفداران همیشگی‌اش درحال استفاده از این شبکه اجتماعی هستند.

کیوان نقره‌کار، کارشناس فضای مجازی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درباره تردز گفت: «این مساله از چند منظر می‌تواند مورد بررسی قرار گیرد. اینکه شرکت متا یا همان فیسبوک تصمیم گرفته خودش توییتری را راه بیندازد. با توجه به ظرفیت‌هایی که در فیسبوک و اینستاگرام دارد، طبیعتا از لحاظ مخاطب می‌تواند رشد بالایی داشته باشد. می‌تواند نرم‌افزاری باشد که در ابتدا مورد توجه کابران قرار بگیرد، یعنی در همین شروع به کار، کاربران بسیاری با رشد بالا عضو می‌شوند و شروع به استفاده از تردز می‌کنند. نکته دیگر این است که با توجه به انتخابات پیش روی آمریکا و تاثیرات این قبیل از شبکه‌های اجتماعی بر فرآیند تصمیم‌گیری مردم، یکی دیگر از مقاصد بزرگ شرکت متا می‌تواند این باشد که تمام داده‌های مخاطبان را به سمت خود جذب کند یا آنکه خودش بتواند تاثیر بزرگی روی نتایج و افکارسنجی‌های عمومی داشته باشد. همچنین امر دیگری که باید به‌آن توجه کرد، این است که ما نباید وارد بازی رقابتی با توییتر شویم. عرضه تردز صرفا برای رقابت با توییتر نیست. به‌هرحال شرکت متا قصد دارد، در این حوزه هم فضای خودش را عرضه و حفظ کند. اما درباره رقابت با توییتر و میزان موفقیت در این رقابت، به‌نظر من از یک شیب سریعی برای جذب مخاطب برخوردار می‌شود اما آرام‌آرام شاید در یک بازه ۶ ماهه، ممکن است که روند رشد آن مانند روند ابتدایی‌اش نباشد و این تب‌وتاب بیفتند. به‌هرحال افرادی که در فضای توییتر فعالند، اینکه بخوانند به‌طور به سمت تردز شیفت‌کنند، شاید این اتفاق نیفتد. شاید افراد فعال در فیسبوک و اینستاگرام بخوانند وارد این فضا شوند،

لذا ممکن است که این هیجانات، طی چندماه آینده جمع شود و یک شیب ثابتی در جذب مخاطب داشته باشد. مگر اینکه برای نرم‌افزار، ویژگی‌ها و قابلیت‌های مختلف و متفاوتی عرضه شود که برای کاربر شگفت‌انگیز باشد و از این طریق کاربر در آن بستر بماند. نکته بعدی هم توییتر است. خود توییتر به‌نظرم پس از حضور ایلان ماسک، از آن شرایط قبلی‌اش عقب‌افتاده، چراکه خود ایلان ماسک فردی هیجانی در فضای رسانه است و رسمیت توییتر را زیرسوال برده است. به‌شکلی که سازمان‌ها و ادارات رسمی صاحب اکانت در توییتر، خودشان را ذیل رفتارهای ایلان ماسک تعریف و تصور می‌کنند و نه اینکه در فضای توییتر صاحب اکانت هستند. بنابراین اگر توییتر کاهش مخاطب، بازدید یا تولید محتوا مواجه شود، یکی از دلایل آن ممکن است همین رفتارهای ایلان ماسک باشد. از این رو به‌نظر می‌رسد اگر بخواهیم مقایسه‌ای در عالم رقابت فناوری برای این فضای تردز و توییتر داشته باشیم؛ به‌نظر می‌رسد که تکنیک در همان فضای مجازی پیش کشیده‌اما نتایج اقبال تردز به همان مواردی است که در ابتدای مصاحبه اشاره کردم. نتایج انتخابات آمریکا، استفاده از هیجانات کاربران اینستاگرام و فیسبوک برای حضور در تردز و افت توییتر به تناسب شخصیت ایلان ماسک. اساسا فضایی مانند توییتر یا تردز، فضایی متن‌محور دارد اما متن محور بودن اگر بخواهد تبدیل به قابلیت‌های استفاده از عکس و فیلم شود. اقبالی به‌سمت آن نخواهد بود؛ چراکه ویژگی اصلی آن همین چیزی است که عرضه شده است. اما می‌تواند ویژگی‌های جذاب دیگر برای رشد هم داشته باشد ولی برای یک شبکه اجتماعی متن‌محور، قابلیت‌های زیادی اساسا نیاز نیست، حتی اگر به توییتر هم توجه کنید، متوجه می‌شوید بسیاری از افراد از قابلیت عکس و فیلم توییتر استفاده نمی‌کنند و آنچه ماسک دقیقا همان فضای متنی است.

یک محصول با بررسی و سرمایه‌گذاری یک کمپانی که سه الی چهار اپلیکیشن در جهان دارد، همچنین داده‌های بسیاری را در اختیار دارد و مهم‌تر از آن به شکل عادی چیزی را خلق نمی‌کند، متمایز است. قطعا خلأی در خانواده‌متاگروپ احساس شده که این اپلیکیشن جدید را به وجود آورده است و قطعا می‌داند که چنین قابلیت‌هایی در جهان رشد پیدا خواهد کرد. حداقل به اندازه یوزرهای موجود در اینستاگرام این اتفاق خواهد افتاد و کاربران اینستاگرام به تردز خواهند آمد و نوشته و دلنوشته‌های خود را در تردز منتشر می‌کنند. همین هم برایش کافی است. به‌نظر من هم بزرگ‌ترین برد این اپلیکیشن این بود که با یک کلیک، افراد در یک سوشال‌مدیای جدید عضو می‌شوند؛ چراکه اگر قرار بود مانند سایر اپلیکیشن‌ها رشد کند، قطعا تهدیدی برای سوشال دیگری نبود و حتی در کشورمان هم جو به راه افتاده را هم نمی‌دیدیم.

آرش سروری برنامه‌ساز حوزه فناوری و تسهیلگر رویدادهای نوآوران‌ه، فناورانه و استارت‌آپی است. او نیز در گفت‌وگو با «فرهیختگان» گفت: «تردز به معنای نخ یا رشته یا رشته‌ها؛ درحقیقت مانند آسی بود که زا‌کرب‌رگ از آن رونمایی کرد. آن هم در زمان مناسبی که ایلان ماسک، سیاست‌هایی وضع کرد که شاید این شبکه اجتماعی را مقداری تضعیف کرد. مثلا محدودیت‌هایی در توییتر اعمال کرد. با وجود اینکه توییت ایلان ماسک، رکورد بیشترین بازدید در توییتر را زد و بیش از ۵۰۰ میلیون بازدید داشت اما اعلام کرد که در یک روز، شما می‌توانید تعداد معدودی توییت ببینید. در سیاست‌های چند ماه اخیر، کلا توییتر را به سمت درآمدزایی برد و فکر می‌کنم سیاست اشتباهی هم بود. یا فروش تیک آبی و بسیاری مواردی از این دست که در چند ماه اخیر در توییتر اتفاق افتاد. زا‌کرب‌رگ پس از آن که از متاوسر گفت و پس از جریان فروش اطلاعات خصوصی و تضعیف فیسبوک، در اینستاگرام با وجود اینکه درحال پیش رفتن بود اما دید به همراه مدیرعامل اینستاگرام، می‌تواند از این فرصت استفاده

آیا سرنوشت تردز مانند کلاب‌هاوس خواهد بود؟

کند. همچنین مدل رونمایی تردز هم جالب بود. معمولا یک کد مخفی وجود داشت که پس از ورود آن، یک اتیکت برای شما می‌آمد و به شما می‌گفت که در یک ساعت خاصی به شما اجازه داللود داده شده است. تردز در بازارهای اندروید و آی‌اواس آمد و رکورد یک میلیون داللود را در روز زد. پیش از آن در دست چت جی‌بی‌تی بود که رکورد یک میلیون داللود در پنج روز را داشت. اما تردز تنها در یک‌ونیم ساعت این رکورد را زد. فکر می‌کنم با توجه به کاربران زیادی که اینستاگرام دارد و استفاده از همان اینستاگرام، باعث شد که کاربران زیادی آن را داللود کنند. اتفاقا در ایران هم خیلی محبوب شد. به نظر می‌رسد در اروپا هنوز یک‌سری از کشورها به آن دسترسی ندارند اما دسترسی‌ها کم‌کم درحال افزایش است. همچنین پس از چند ساعت ۳۰ میلیون داللود را رد کرد که در پستی، زا‌کرب‌رگ به این مساله اشاره کرد که خیلی هیجان‌انگیز است. شاید تا این لحظه حتی بیش از ۱۰۰ میلیون کاربر را هم رد کند، آن هم تنها در ۴۸ ساعت که فکر می‌کنم به این دلیل است که از طریق اینستاگرام

تردز؛ فضایی که جذب مخاطب در آن تلاش نمی‌خواهد

جذب مخاطب نمی‌کشد، دلخواه است، چرا که تردز یک شبکه اجتماعی کم‌زحمت است. از آنجایی که توییتر یک فضای ضدسلب‌ریتی دارد، برخی سلب‌ریتی‌های اینستاگرامی ترس ضضویت در توییتر را داشتند اما در تردز این مساله وجود ندارد و در همین روزهای اول به صورت جدی در تردز عضو شدند و عضوگیری جدی هم داشتند. تردز همچنان یک نسخه اولیه دارد و معلوم نیست به چه سمتی کشیده می‌شود. یعنی اکنون نمی‌توان گفت که کاربران تصمیم گرفته‌اند توییترشان را ببندند و فقط در تردز فعالیت کنند. برای یک توییتری، امکانات تردز جذابیت چندانی ندارد. به‌نظرم تردز می‌تواند برای قشر عام یا به نوعی اینستاگرامی‌ها جذاب باشد. این نسخه اولیه به‌نظر من یک‌سری جذابیت‌ها می‌تواند داشته باشد اما باز هم برای همین جذابیت‌ها باید به‌روز شود. نمونه مشابه تردز، گوگل‌پلاس است. اگر شما جیمیل می‌داشتی، می‌توانستی گوگل پلاس

و شبکه اجتماعی متفاوتی بود که احساس می‌کنم شبیه به حباب بود، ولی فکر می‌کنم این روند و افول در شبکه اجتماعی تردز، اتفاق نمی‌افتد و متا روی آن سرمایه‌گذاری خواهد کرد و سعی می‌کند که تیم‌را جلو ببرد، به این دلیل که درحال حاضر بلواسکای را هم داریم و شاید سیاست‌های غلط ایلان ماسک، باعث موفقیت تردز شود. از طرف دیگر افرادی که از توییتر و جذب فالور در این فضا جا ماندند، شاید اکنون بتوانند با استفاده از قابلیت تردز خودشان را مطرح کنند. تحلیل من این است که تردز آپدیت جدید ارائه خواهد داد اما بستگی به نوع و فرهنگ استفاده ما هم دارد. بعضی‌ها می‌گویند محیطی میان لینک‌دین، اینستاگرام، فیسبوک و توییتر است. اما به عقیده من محیط خودش را دارد و افراد متن‌محور اکنون می‌توانند به‌جز توییتر، در اینجا نیز خودشان را مطرح کنند. به‌نظرم باید ایستاد و این جنگ و رقابت میان مارک زا‌کرب‌رگ و ایلان ماسک را مشاهده کرد و ببینیم برنده چه کسی است؟ به‌نظرم این دوروز قطعا مجموعه متا خودش را پیشرو نشان داد.»

هم داشته باشی اما در فیسبوک باید عضو می‌شدی. مدتی یک رقابت بین فیسبوک و گوگل‌پلاس به وجود آمد اما خب چون فیسبوک فیلتر شد، از یک جایی به بعد یا آمدن اینستاگرام رشد کاربران ایرانی اینستاگرام بالا رفت. همچنین ما کلاب‌هاوس را داشتیم که می‌گفتند یک انقلاب در سوشال‌مدیا خواهد بود اما دیدیم که تب و تابش در میان مردم افتاد یا حداقل میان ایرانیان افتاد. ولی لینک شدن کاربران اینستاگرام به تردز یک اقدام هوشمندانه بود و چون دیگر نیازی نیست دوساره به دنبال جذب مخاطب باشی، به‌نظرم می‌تواند از بلواسکای جلوتر باشد و حتی اینکه کد دعوت هم نمی‌خواست بسیار حرکت هوشمندی بود. باید ببینیم افراد شاخص چگونه در تردز فعالیت خواهند کرد یا اینکه تردز ادبیات مخصوص و فرهنگ مخصوص به خودش را ایجاد خواهد کرد یا... برای تحلیل و قضاوت باید منتظر بمانیم.»